

Kansalliskirjasto digitoi Suomen vanhimman kirjan

Missale Aboense on vanhin erityisesti Suomea varten tilattu painettu kirja. Missale Aboensen painattivat vuonna 1488 Turun piispa Konrad Bitz ja tuomiorovasti Maunu Särkilahti Lyypekissä. Missale Aboense on latinankielinen ja se sisältää messun osat kirkkovuoden mukaisine raamatunteksteineen ja rukouksineen. Se on ainoa suomalaisen kirjallisuuden inkunaabeli eli kehtopainate, jolla tarkoitetaan ennen vuotta 1501 painettua kirjaa.

Kansalliskirjaston haastava hanke on ollut digitoida kaikki hallussaan olevat versiot tästä vuodelta 1488 painetusta Turun messukirjasta. Digi-

toidut sivut sisältävät teologisesti tärkeää tutkimustietoa ja niissä on myös käsin tehtyjä merkintöjä, jotka on nyt tallennettu verkkoon tutkijoiden nähtäväksi osoitteeseen: <http://www.doria.fi/handle/10024/67149>

Digitointihanke on toteutettu Eero Niinikosken rahaston turvin.

Lisätietoja:

Kirsi Aho, tiedottaja, Kansalliskirjasto
email. Kirsi.aho@helsinki.fi

Merkittäviä kansainvälisiä standardisointivastuita Suomeen

Kansainvälisen standardisointijärjestön eli ISO:n tekninen komitea TC 46 (Information and documentation) vastaa kirjastojen, arkistojen ja museoiden toiminnan kannalta keskeisten standardien kehittämisestä. Suomessa TC 46:n standardit käsittelee Suomen Standardisointiliitto SFS ry:n alaisuudessa toimiva tietohuoltokomitea, jonka puheenjohtaja on erityisasiantuntija Juha Hakala Kansalliskirjastosta.

Vuoden 2012 alusta Suomi sai TC 46:n alakomitean SC 4:n (Technical Interoperability) sihteeristö- ja puheenjohtajavastuun. SFS:lle sihteeristövastuu on kautta aikain ensimmäinen, samoin kuin puheenjohtajatehtäväkin on suomalaisille muistiorganisaatioille ensimmäinen. TC 46 / SC 4:n uusi sihteeri on osastoinsinööri Kati Heiskanen SFS:stä ja puheenjohtaja Juha Hakala Kansalliskirjastosta. Alakomitea 4 vastaa mm. resurssien kuvailussa käytettävistä metadataformaateista kuten kirjastojen soveltamasta MARC-formaatista ja yleis-

käyttöisestä Dublin Coresta. SC 4:n kontolla ovat myös sovellusten välisessä kommunikoinnissa käytettävät yhteyskäytännöt, kuten tiedonhaun standardi ISO 23950.

Tietotekniikan kehityksen vuoksi SC 4:n vastuuala on voimakkaasti laajentunut viimeisten 10 vuoden aikana. Uusia standardeja on rakennettu esimerkiksi verkon arkistointiin (Web Archive Format, WARC) ja RFID-tekniikan soveltamiseen kirjastoissa.

Merkittävä tulevaisuuden haaste ovat digitaalisten aineistojen pitkäaikaissäilytykseen luodut innovatiiviset ratkaisut, joiden ISO-standardisointia ei ole vielä aloitettu. Myös nykyisten standardien, kuten kirjastojen MARC-luettelointiformaatin ja kaukopalvelustandardi ISO ILL:n, uudistaminen tullee työllistämään komiteaa.

Lisätietoja:

Juha Hakala, erityisasiantuntija, Kansalliskirjasto
email. Juha.hakala@helsinki.fi